

Amsterdamse Vereniging tot Bevordering van de Bijenteelt (AVBB)

Voorzitter: M.J. Hoogendoorn
Penningmeester: R.R. Saal
Secretariaat: M.J.Hoogendoorn
Bestuur: E. Pellinkhof

Redactie: Ries Hoogendoorn
Ookmeerweg 174/8
1068AV Amsterdam
020-6103401
rieshoog@hetnet.nl

Onze Website: **www.bijenpark.nl**

Redactieleden: Eline Pellinkhof
Katinka van Ankeren

Bij-Zaken verschijnt 4 keer per jaar

Verschijnings data: 1/3, 1/6, 1/9 en 1/12

Kopij moet uiterlijk 1 week voor verschijningsdatum bij de redactie binnen zijn.

Stichting Bijenpark Amsterdam (SBA)

Secretariaat: mw. E. Hage
Socratesstraat 61
1064ZH Amsterdamse

Voor de huur van een siertuin en aan of verkoop van huisjes kunt u zich schriftelijk wenden tot het secretariaat van de SBA.

Voor de huur van een tuin of imkertuin is het lidmaatschap van de AVBB vereist.

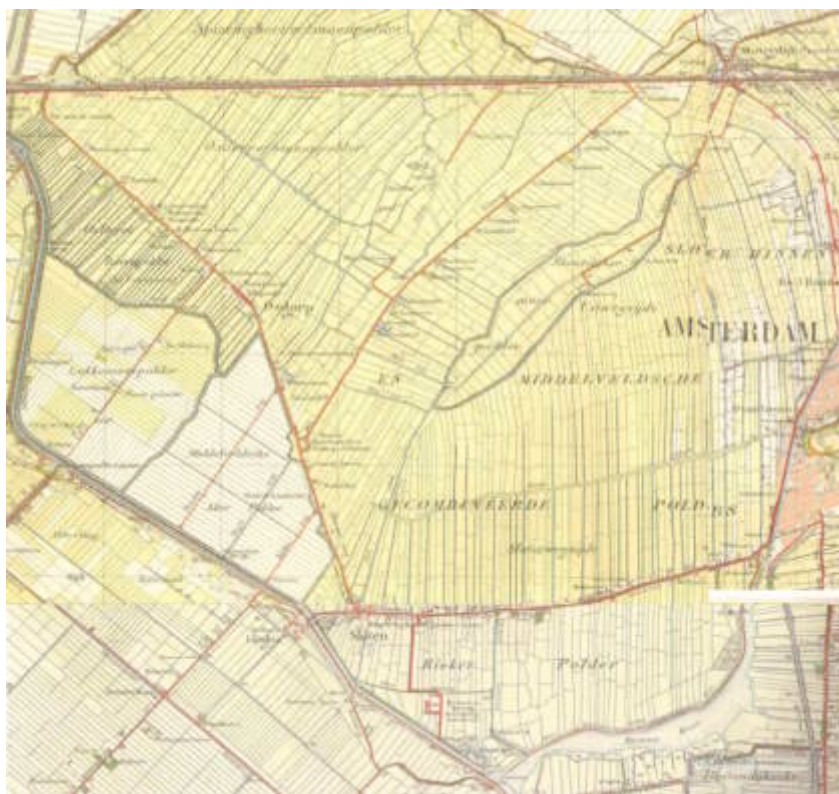
Zwermen In de herziende WEB-site www.bijenpark.nl is een meldpunt voor zwermen opgenomen. Wij zoeken imkerleden die mee willen werken om zwermen te helpen scheppen. De imker mag de zwermen behouden, tenzij de vereniging aangeeft de de gemelde zwermen voor cursusdoeleinden te behouden. Opgave bij Rob Saal, 020-4196163 of rsaal@wxs.nl

Ontstaan van de Eendrachtpolder Marja van der Veldt

Wie van de Osdorperweg via de Joris van den Berghweg naar het huidige Bijenpark fietst, rijdt eerst een stukje omlaag. Dit komt doordat de Eendrachtpolder dieper ligt dan het land eromheen. Om in de polder droge voeten te houden, wordt het water uit de Eendracht naar boven gemalen en via de hoger gelegen omringende sloten afgevoerd.

Deze situatie is niet altijd zo geweest. De Eendrachtpolder is ontstaan door turfwinning, vervening van het bovenliggende land. Oorspronkelijk zag het er hier heel anders uit. De polder maakte tot halverwege de vorige eeuw deel uit van de Osdorper Binnenpolder ontstaan uit het Hollandveen, het grote moerassige veenkussen dat ooit meer dan de helft van Nederland bedekte. In de Osdorper Binnenpolder lag een veenweidenlandschap: drassige, langgerekte percelen land met aan weerszijden sloten haaks op de weg. Boeren konden direct van hun erf het achterliggende land in. Achter de bebouwing lag geen vaart. Het land lag even hoog als de boerenerven. Nu is de polder daar alleen te bereiken via de Joris van

den Berghweg en de Tom Schreursweg. De brede vaart achter de huizen van de Osdorperweg is rond 1920 gegraven om het achterliggende land te kunnen ontwateren. Met het veen uit de vaart werd een beschermende dijk aangelegd. De veenders, de mensen die het werk uitvoerden, waren over het algemeen kleine zelfstandigen afkomstig uit alle windstreken, turfvolk
was heel anders. Een aantal van hen had eerder de

Middelveldsche Akerpolder en de Osdorper Bovenpolder uitgeveend. Voor het nieuwe werk richtten zij in de jaren dertig een coöperatie op: De Eendracht, de latere naamgever van de polder. Doordat de vraag naar turf terugliep, is het werk nooit helemaal afgemaakt. Na de oorlog zijn de onderliggende kleien zandlagen tot anderhalve meter diep omgespit, waardoor bij

Ruim Zicht een vruchtbaardere kleilaag aan de oppervlakte kwam en de grond geschikt werd voor de teelt van landbouwproducten. Daarna kon de polder worden ingericht. De gekozen verkaveling is heel anders dan voorheen. De percelen zijn niet meer lang en evenwijdig, maar rechthoekig. Dat is niet zo maar gebeurd. De polder werd ingericht in de tijd van de grote inpolderingen, die van de Noordoostpolder en de latere Flevopolder. De Eendracht was een soort proeve voor het ontwerp van de nieuwe IJsselmeerpolders. Ontwerper Van Eesteren - dezelfde van het Algemeen Uitbreidingsplan - bedacht een heel eigen verkavelingspatroon: een rechthoekig stelsel van essenlanen met op de kruispunten 'streepjes' bos om die te accentueren. Daarnaast op de kruispunten van wegen en poldersloten cirkeltjes bos. Hij verliet de oorspronkelijke verkavelingsrichting vanaf de Osdorperweg volledig en oriënteerde de nieuwe op die van de Haarlemmertrekvaart. Van het oorspronkelijke veenweidegebied van Amsterdam West zoals het er vele honderden jaren uitgezien heeft, bestaat nu nog slechts een stuk langs de Osdorperweg en de Ookmeerweg aan de kant van het Ma Braunpad en een hoekje daar waar de Osdorperweg uitkomt op de Haarlemmerweg. In beide delen is de oude verkaveling nog goed te zien. De huidige Osdorper Binnenpolder maakt deel uit van de Hoofdgroenstructuur. Het is nu beschermd gebied.

Boek:

Ruim Zicht

Boerderijen onder het zand van Amsterdam Nieuw West

Ruim Zicht verhaalt over de boerderijen in het voormalige landelijke gebied van Sloten, Sloterdijk en Oud Osdorp. Dit zijn boerderijen die nu vrijwel allemaal verdwenen zijn net als de omliggende weilanden.

Het boek kost €18,50 is onder meer te verkrijgen bij boekhandel Meck en Holt, Tussen Meer.

Het is uitgegeven door de stichting Uitgeverij Noord-Holland, ISBN 90 71123 65 0

Let op: Marja komt een lezing geven over dit onderwerp op 26 augustus om 16.00 uur in het Bijenmuseum op het nieuwe Bijenpark, dan kunt u haar boek aanschaffen.

IN DE AANBEIDING

2 Zesraamskastjes

1 Simplexkast (minus 1 BK binnenbak)

+/- 60 gebruikte BK ramen

+/- 20 gebruikte HK ramen

Enkele voerbakjes 2 liter

- Koninginneteeltkastje +starter en toebehoren
- 2 omlarfnaalden RVS
- Omlarftableau
- Trechter om bijen in 3 rammer te af te slaan
- Beiden erg handig in de praktijk

Alles te bevragen bij Arend Kuipers Tel: 020-6171927

Vereniging van
hoveniers en
groenvoorzieningen

©MJH

Hoveniersbedrijf **TUINDORP** bv.

Nieuwemeerdijk 13

1171NA Badhoevedorp

Website: www.hoveniersbedrijftuindorp.nl

E-mail: info@hoveniersbedrijftuindorp.nl

Tel: 020-6192484 / Fax 020-6192012

AL MEER DAN 35 JAAR ERVARING IN AANLEG, ONDERHOUD EN RENOVATIE

Speciaal voor de bijenparken levering van grond, compost, zand e.d. zonder bezorgkosten. Wilt u ook profiteren van onze vakkennis & vakmanschap maak dan een vrijblijvende afspraak

STICHTING BIJENPARK AMSTERDAM

OVERZICHT VAN DE TUINZONDAGEN

2007

- 25 maart** om 16.00 uur. De eerste lezing dit jaar gaat over zaaien. **Dhr. Ton van der Schaal** komt vertellen over het **zaaien van eenjarigen**; hoe dat het best gedaan kan worden, thuis onder lampen, in de vensterbank, in kasjes enz. Wat de beste tijd is om te zaaien en hoe in de volle grond te zaaien (hoe houden we de slakken weg?)
- 22 april** om 16.00 uur. Zoals elk jaar ook dit jaar weer van de partij: **Jip Louwe Kooijmans**. Op verzoek komt hij een lezing geven over **Halsbandparkieten**. Ze zijn knalgroen, luidruchtig en assertief. Halsbandparkieten zijn tropische vogels, afkomstig uit Zuid-Azië en Centraal-Afrika. Maar wat doen ze in Amsterdam?
- 19 mei uur.** **Open dag op het nieuwe park van 14.00-17.00**
Met na 17.00 uur een gezellige borrel voor tuiniers, imkers en hun gasten.
- 3 juni** om 16.00 uur laat documentairemaakster en mede tuinier **Eline Flipse** een van haar films zien. Al bijna 20 jaar maakt Eline Flipse **documentaires en muziek-producties**. Verdere informatie volgt.
- 26 aug.** om 16.00 uur. Een lezing over **boerderijen onder het zand van Amsterdam N-W** door **Marja van der Veldt**, naar aanleiding van haar boek 'Ruim Zicht'. Met o.a. wat was er vroeger op de plek waar nu het nieuwe Bijenpark ligt? Zie het artikel in deze Bij-zaken.
- 30 sept.** om 16.00 uur een presentatie door natuurfotograaf **Jos Ketelaar** over **Paddestoelen**. Met als subtitel 'Bomen als gastheer voor de paddestoelen'.
- In Oktober** zijn we van plan om een lezing te organiseren over wat de beste **bomen** zijn voor op het nieuwe Bijenpark (polderklei) en op het oude Bijenpark (drassig veen). Dit zodat we de juiste bomen in onze tuinen kunnen zetten die niet meteen doodgaan of omwaaien bij storm. Informatie volgt.

Net zoals vorig jaar zijn de meeste tuinzondagen van 16.00 tot ongeveer 18.00 uur in het Bijenmuseum op het nieuwe Bijenpark. Na de lezingen, die één uur duren, is er tijd voor een drankje, een hapje en een gesprekje met mede parkbewoners. Iedereen van het oude en het nieuwe Bijenpark en alle imkers zijn van harte welkom. Ook kunt u introducés meenemen.

Noteer de lezingen vast in uw agenda!!!

Tot 26 maart

Organisatie Tuinzondagen

Oude wetenswaardigheden

Oud Achterhoeksch boerenleven 1927

Oude gebruiken en gewoontes bij het overlijden van een imker zijn o.a. omschreven in het boek "*Volksleven in 't oude Drenthe*". Het overlijden werd ook aan de bijen, korf voor korf aangezegd, en in de imkerroman *Soetheem* staat geschreven ;*Zijn vrouw heeft eerst zijn kleren bij de stal gelegd opdat de bijen hun baas niet gaan zoeken en de weg naar hun korf verliezen. Als zich een opvolger aandient, gaan de vrouw en de opvolger de korven langs en schilderen een zwarte rouwband om de top van elke korf en dan spreekt de vrouw:*

"Bijtjes, lieve bijtjes, de baas is heengegaan".

als oude Germaanse traditie van rouw aanzeggen door de erfgenaam. Wanneer de imker sterft, dan moet dit voor zonsopgang van de volgende morgen aan de bijen verteld worden, want anders zullen de bijen ophouden te werken, ze zullen gaan kwijnen en sterven.

Onze verre voorvaderen geloofden dat hun zielen zich in de gedaante van bijen hun toevlucht zochten in de bijenstal.

Enkhuizer wijsheid

Om mollen te verdrijven uit de tuin, moet je een muziekaart (wenskaart) op de kop tikken of kopen, knip de overtollige kaart weg. Zet met plakband het mechaniek vast zodat het continu blijft spelen dan steek je het geheel in een plastic zakje (goed afsluiten) en dat stop je zo diep mogelijk in de molshoop. De mol wordt door dit geluidje gestoord en zal het hazenpad kiezen, en burenen let op!

Randen van plantpotten insmeren met vaseline. Zelfs slakken vinden dat glibberig om slakken uit de buurt van je tuin te houden strooi je het best as uit een houtkachel, grof zeezand of houtkrullen en schaafsel. Aan dit laatste hebben ze een enorme hekel.

De doodshoofdvlinder (*Acherontia atropos*)

Is een nachtvlinder uit de familie Sphingidae, de pijlstaartvlinders. De doodshoofdvlinder dankt zijn naam en is te herkennen aan de typische lichte vlek op het borststuk met daarin twee donkere vlekken, die met enige fantasie op het vooraanzicht van een menselijke schedel lijkt. Dit exemplaar zat in mijn minikastje en had daar geprobeerd wat honing te stelen, ik heb zeer zachtaardige bijen maar honing stelen dat laat je en dat bekoop je met de dood (doodshoofdvlinder) wat er nog overbleef was een kaal geknaagde

rest van harde delen zoals de vleugels, kop en poten. We weten nu dat hij niet alleen in Zuid-Nederland voorkomt maar ook in de noordelijker streken

BESCHRIJVING

Blauwe zijstrepes en een slap hang-ende stekel. In de bruine vorm is de rups helemaal bruin, alleen bij zijn kop zitten twee paar witte vlekken. Hij leeft van planten uit de nacht-schadefamilie, zoals zwarte nachtschade, wolfskers, bilzekruid, boksdoorn

en ook de aardappel behoort hiertoe. De rupsen verpoppen zich in de zomer in een holletje onder de grond. De grote, glimmende rode coconnen werden vroeger, toen het aardappels rooien nog met de hand gebeurde, wel eens gevonden. De doodshoofdvlinder is een grote, fors gebouwde vlinder, de voorvleugels van deze soort hebben een spanwijdte van 11 tot 13 centimeter. De vleugels zijn grijsbruin tot donkerbruin of zwart met grillige lichtbruine tot witte tekeningen. De ondervleugels zijn oranje met twee donkere dwarsbanden; één aan de vleugelrand en de andere parallel hieraan. Het achterlijf is zwart met een oranje-gele bandering aan de flanken en een grijsblauwe kleur op het midden of zwart maar oranje-geel aan de achterzijde.

Er is echter veel variatie en sterk

afwijkende exemplaren komen ook voor.

LEVENSWIJZE

Het is een bekende trekvlinder uit Afrika, Azië en zuidelijk Europa die in Nederland en België kan worden aangetroffen. De vliegtijd is van mei tot en met oktober in twee generaties. De doodshoofdvlinder heeft een korte rufte, zoals de meeste vlinders, en bezoekt ook geen

bloemen maar zuigt sappen uit fruit en heeft hiertoe een relatief korte, verharde tong. Ook wordt wel eens geprobeerd honing te stelen uit bijennesten maar dat loopt niet zelden slecht af omdat de vlinder niet immuun is en wordt doodgestoken. Als een van de weinige vlinders kan de doodshoofdvlinder bij aanraking piepende geluidjes maken.

Table d'hôte in het Bijenpark

Het experiment van een table d'hôte in het (Nieuwe) Bijenpark is met veel enthousiasme ontvangen. De koks gaan er dan ook graag mee door! Dit zijn de eerste data in het seizoen 2007:

vrijdag 25 mei en vrijdag 22 juni

Tuiniers en imkers van het Oude en het Nieuwe Bijenpark kunnen elkaar dan weer ontmoeten, en genieten van een 3-gangen diner onder de lindenbomen voor het Museum in het Nieuwe Park (bij slecht weer in het Museum). De prijs bedraagt **12,- euro excl. drank**.

Op resp. vrijdag 18 mei en vrijdag 15 juni hangen de inschrijflieden op het prikbord op het Nieuwe Park. Tuiniers en imkers van het Oude Park kunnen zich per die data telefonisch opgeven bij Clarijalke Barkhuis: 020-6644268.

Er is per keer plaats voor 18 deelnemers, en net als vorig jaar zullen we bij overintekening de spreiding goed in het oog te houden opdat iedereen aan bod kan komen. Het afgelopen jaar heeft de ervaring geleerd dat het onprettig is als er op het laatste moment wordt afgezegd: de koks hebben dan alle boodschappen gedaan en aan de voor-bereidingen gewerkt. Dan is het lastig om mensen die graag van de partij hadden willen zijn alsnog te bereiken. Vandaar: Mocht u uw aan-melding ongedaan maken na 22 mei resp. 19 juni dan betaald u niettemin voor de maaltijd. We hopen weer op een paar leuke avonden, liefst buiten, maar binnen was het ook gezellig! Hopelijk tot aan tafel, een vriendelijke groet van de koks.

PS1 Over financiën gesproken: stortingen voor de nieuwe keuken zijn nog steeds welkom op rek.nr. 3137478 t.n.v. C. Barkhuis o.v.v. table d'hôte.

PS2 Voor diegenen die zelf culinair aan de gang willen gaan, volgt hier het recept van de daslooksoep, die vorig jaar op een tuinzondagmiddag is geserveerd.

DASLOOKSOEP

4 personen:

350 g. daslookblaadjes (zo jong mogelijk)

1 liter bouillon

3 dl. melk

1 ui

boter

nootmuskaat, zout en peper

2 a 3 eetl. maizena aangelengd met water

scheutje slagroom

- daslook in reepjes hakken - ui in boter fruiten - daslook erbij en laten slinken - bouillon en melk toevoegen - opkoken met maizena en op smaak brengen met nootmuskaat, peper en zout - soep pureren (hoeft niet) - scheutje slagroom er doorheen roeren.

Bijtjes brengen bloemetjes in problemen

Nogal wat planten zijn afhankelijk van bestuiving door bijen. Juist die planten gaan achteruit.

Door Marieke Aarden

Planten die afhankelijk zijn van wilde bijen voor hun bestuiving, gaan harder achteruit dan planten die door de wind worden bestoven, of door meer insectensoorten. Ook de bijen gaan achteruit. De verschijnselen doen zich in Engeland en Nederland voor, blijkt uit een artikel in het wetenschappelijk tijdschrift *Science* van 21 juli. Een van de onderzoekers, André Schaffers van Wageningen Universiteit, ziet de achteruitgang als het eerste teken van een wereldwijde bestuivingcrisis. 'Ik heb weinig reden eraan te twijfelen dat dit ook elders in de wereld gebeurt. Niet alleen veel wilde planten, ook 30 procent van de landbouwgewassen is afhankelijk van bestuiving door wilde bijen. Die gewassen zijn wereldwijd tien tot twintig miljard euro per jaar waard. In Nederland zijn 100 van de 1300 wilde-plantensoorten afhankelijk van wilde-bijenbestuiving. Zo doet beemd kroon het met de knautiabij en klaver met de zuidelijke langhoornbij. Ook het rapunzelklokje, stekelbrem en kruisbrem planten zich voort met bijenbestuiving. Schaffers; Er werd altijd aangenomen dat planten door oprukkende steden en landbouw werden verdrongen: het verlies van habitat. Ook verdroging van het land en te veel mest uit de landbouw werden als belangrijke oorzaken gezien. Nu blijkt dat er ook al een kettingreactie optreedt als een plantensoort of een bij wegvalt. Er ontstaat een vicieuze cirkel: als het met de bijen niet goed gaat, kunnen de planten niet bestoven worden en als er minder planten zijn, raken de bijen in de knel. Onduidelijk is

wie het eerst getroffen wordt, de planten of de bijen. Misschien spelen daarbij factoren van buiten een belangrijke rol, zoals bestrijdingsmiddelen, klimaatverandering of verdroging van de grond. Engeland en Nederland zijn niet alleen de landen met de best beschikbare gegevens, maar ze behoren ook tot de dichtst bevolkte landen met een tamelijk kunstmatig landschap, aldus *Science*. 'Als de planten eenmaal zijn verdwenen, zullen ze niet snel herkoloniseren', zegt Schaffers. Om de neergang te remmen, zouden natuurbeschermingsorganisaties zich meer moeten bekommeren om planten en bijen. Daarvoor zijn grote natuurgebieden nodig, met een grote verscheidenheid aan planten waar bijen nectar kunnen halen, met zandrandjes en taludjes waar bijen kunnen nestelen, vindt Schaffers. Hij wijst op het typisch Nederlandse verschijnsel dat natuur die verloren gaat bij wegeaanleg elders wordt gecompenseerd. Men doet of men de verloren vegetatie elders kan namaken. Maar maakbare natuur wordt in het geval van de bijen die specifieke planten nodig hebben, wel heel lastig.

DE VOLKSKRANT zaterdag 22 juli 2006

Mysterieuze slachting: In bijna de helft van de Amerikaanse staten zijn door onbekende oorzaak de afgelopen weken hele bijenkolonies verloren gegaan. Daardoor loopt de bestuiving van een groot aantal gewassen gevaar. In het bedrijf van imker Dave Hackenberg uit Pennsylvania, die in november de Pennsylvania State University op de hoogte bracht van de mysterieuze bijensterfte, zijn tweeduizend bijenkorven verloren gegaan. Het onderzoek naar de oorzaak wordt bemoeilijkt doordat de bijenkorven die de wetenschappers aantreffen, leeg zijn op de koningin en een paar trouwe darren na. Dode bijen die in de omgeving zijn gevonden, blijken besmet met een hele cocktail van ziekteverwekkers, waaronder naast een groot aantal vertrouwde virussen ook een onbekende boosdoener. Bijenhouders hebben het advies gekregen om alle spullen waarmee ze werken, inclusief de korven, te bestralen om ziektekiemen te doden. *HET PAROOL 17-02-2007*

Agenda

(onder voorbehoud)

Imkersoos

**Elke 1^e zondag van de maand om 10.30 uur inloop met koffie.
Aanvang: 11.00 uur.
Plaats: Museum NP**

Oriëntatiecursus

Zaterdag 24 feb. 10.00-12.00 uur

Alg. ledenvergadering

Vrijdag 2 maart 20.00 uur

Soos Zondag 4 maart

Oriëntatiecursus

Zaterdag 10 maart 10.00-12.00 uur

Imkercursus start

Donderdag 17 maart 19.30 uur

OPEN DAG nieuwe Bijenpark

Zaterdag 19 mei 14.00-17.00

Tuinzondagen

**Meestal elke laatste zondag van de maand om 16.00 uur.
Plaats: Museum NP**

Table d'hôte:

Vrijdag 25 mei en vrijdag 22 juni

Tuinzondagen:

Vanaf 26 maart

zie uitgebreide beschrijving in deze Bij-zaken

OPEN-TUINEN-DAG nieuwe Bijenpark

Zaterdag 19 mei
14.00-17.00